

גמ"ר 3218/12/18 - מדינת ישראל נגד יחיא הואשלה

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

גמ"ר 3218-12-18 מדינת ישראל נ' הואשלה
כב' הש' אלון אופיר

המאשימה	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז הדרום
נגד	
נאשמים	יחיא הואשלה ע"י ב"כ עו"ד עלי אלקרינאוי

גזר - דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירה בניגוד לסעיף 64 בפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 - גרימת מוות ברשלנות יחד עם עבירה על סעיף 2(ב) בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התש"ל-1970 - נהיגה ללא ביטוח.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, נהג הנאשם ביום 16.11.17 בשעה 19:40 רכב פרטי בכביש 25 מכיוון דימונה לכיוון באר-שבע.

הנאשם התקרב לצומת הכניסה לכפר קאסר א-סר וביקש לפנות שמאלה. לצורך כך עבר הנאשם לנתיב המיועד לפניה שמאלה והחל בפנייה שמאלה תוך שהוא מאותת.

במהלך הפניה, חסם הנאשם את נתיב התנועה שמולו שם נהג משאית (גורר + נגרר), מר עסאן אבו עשיבה, נהג את משאיתו לכיוון הצומת.

אף שלשני הנהגים היה שדה ראייה של 365 מטרים, ואף שהמדובר בצומת מואר עם תנאי מזג אוויר תקינים לחלוטין, פגע נהג המשאית שנע במהירות של 85 קמ"ש בדופן ימין של הרכב בו נהג הנאשם, וזאת במהלך פנייתו שמאלה (להלן - התאונה).

כתוצאה מהתאונה, שני חבריו של הנאשם, ילידי 1999, בני 21, הוואשלה וויליד והוואשלה נאדר המנוחים מצאו את מותם כתוצאה ישירה מפגיעת המשאית.

הנאשם עצמו נפגע קשה מאד בתאונה זו ועבר שיקום רפואי ארוך.

הנאשם הודה כי גרם לתאונה ולתוצאה הקטלנית הכפולה כתוצאה מאי מתן זכות קדימה למשאית עת פנה שמאלה, כתוצאה מחסימת נתיב הנסיעה של המשאית וכתוצאה מנהיגתו בקלות ראש ומבלי שנתן תשומת ליבו לתנאי הכביש והצומת.

לאחר שהודה ולקח אחריות מלאה על מעשיו שתוארו בכתב האישום המתוקן, הסכימו הצדדים כי יישלח הנאשם לקבלת תסקיר של שירות המבחן למבוגרים ולחוות דעת של הממונה על עבודות שירות מבלי שבסופו של יום הגיעו הצדדים לסיכום כזה או אחר ביחס לעונש הראוי.

המדינה הגישה טיעוניה לעונש בכתב ובמסגרת הראיות לעונש הגישה את עברו התעבורתי של הנאשם (אין לנאשם כל עבר פלילי).

ההגנה אף היא הגישה טיעונים לעונש בכתב ובשלב הראיות לעונש העידה את קרובי משפחת המנוחים (אם וסב), כך גם העיד עדות אופי אביו של הנאשם.

טיעוני הצדדים לעונש בתמצית -

פער משמעותי קיים בפרשה זו בין עמדתה העונשית של המדינה לעמדת ההגנה.

כל צד תמך עמדתו בפסיקה רלוונטית וכל צד סבור כי יש לפרש את החוק והפסיקה באופן שיוביל את בית המשפט לקבלת עמדתו העונשית.

ב"כ המדינה סבור כי רף הרשלנות שיש לייחס להתנהגות הנאשם הוא רף בינוני.

לשיטת המדינה רשלנות הנאשם בפרשה זו אינה רגעית.

בחירת הנאשם לפנות שמאלה כאשר שדה הראייה לפנים הוא של 365 מטר מצדיק קביעת רשלנות שאינה נמוכה זאת גם כאשר אותו שדה ראייה היה נתון לנהג המשאית כאשר בצומת מואר עסקינן.

המדינה סבורה כי חוסר תשומת ליבו של הנאשם לדרך ונהיגתו בקלות ראש מצדיקים בהישען על הפסיקה העניפה לה הפנתה המדינה קביעת מתחם שנע בין 12 ועד 24 חודשי מאסר בפועל בעוד מתחם הפסילה צריך לנוע בין 10 ל- 15 שנות פסילה. עמדת המדינה נשענת גם על התוצאה הקטלנית הכפולה במקרה ספציפי זה אשר מצדיקה לשיטתה ענישה מוחשית משיקולי גמול והרתעה.

ב"כ הנאשם מפרש את עובדות כתב האישום והתנהגות הנאשם אחרת:

בהתאם לעמדת ההגנה, ובהישען על המלצת שירות המבחן למבוגרים, ראויה ענישה בעלת אופי שיקומי ללא כל רכיב של מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

גילו של הנאשם (צעיר-בגיר) , היותו אדם נורמטיבי אשר הושפע קשות מתוצאות התאונה בה מצאו את מותם שני חבריו הטובים, עמדת משפחות המנוחים שביקשו להימנע ממאסר בפועל, עמדתו השיקומית של שירות המבחן, ורף הרשלנות שלשית ההגנה נמוך, מצדיקים מתחם ענישה שאינו מתחיל ברכיב של מאסר בפועל אלא מתחיל בתקופת מאסר קצרה לריצוי בדרך של עבודות שירות.

גם ההגנה תמכה עמדתה באסופה של פסיקה אשר אישרה ענישה הכוללת רכיבי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

קביעת מתחם העונש -

בהתאם לקבוע בחוק ולצורך קביעת מתחם עונש הולם אבחן להלן את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות, את מידת הפגיעה בערך זה, את מדיניות הענישה הנוהגת ואת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

הערך החברתי אשר נפגע במקרה של תאונה קטלנית הוא קדושת החיים, שלמות גופו של אדם ובטחון הציבור.

מידת הפגיעה בערכים המתוארים לעיל אינה נמוכה שכן שני בני אדם צעירים מצאו את מותם כתוצאה מרשלנות הנאשם. גם כאשר התנהגות הנאשם לא כללה כוונה לפגיעה במנוחים, רשלנותו של הנאשם היא אשר הובילה לתוצאה קשה של מוות כפול.

בהתאם לעובדות כתב האישום הגיע הנאשם לצומת על כביש עירוני מהיר והתכוון לפנות שמאלה.

אין חולק כי הצומת היה מואר וכי לנאשם (כך גם לנהג המשאית בנתיב מולו) עמד שדה ראייה לפניו של 365 מטרים.

הנאשם פתח איתות והחל בפניה שמאלה זאת כאשר נהג מן הישוב בנעליו יכול וצריך היה להבחין במשאית הגדולה המתקרבת וחובה הייתה עליו לתת לאותה משאית זכות קדימה.

עת החל הנאשם בפנייה שמאלה, הוא חסם בניגוד לחוק את נתיב הנסיעה של המשאית ולכן אין המדובר בפעולה מהירה שהתרחשה בשבריר שניה, כך גם אין להניח כי הנאשם ראה את המשאית הקרבה ובכל זאת החל בפנייה בניגוד לכל היגיון או שכל ישר (אחרת הייתה מיוחסת לו פזיזות).

מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם כשל בראיית המשאית אף שיכול וצריך היה להבחין בה, ובכך רשלנותו שאינה בנסיבות ברף נמוך אך גם אינה ברף גבוה וחריג.

לא יוחסה לנאשם נהיגה פרועה או בריונות כבישים. לא יוחסה לנאשם נהיגה תחת השפעת חומר משנה תודעה. המדובר בפנייה שמאלה בכביש מהיר באופן רשלני תוך חוסר תשומת לב מספיק לתנאי הדרך, כאשר אותה רשלנות במהלך פעולת הפנייה, יצרה את חסימת הנתיב והובילה לפגיעה הקטלנית של המשאית בצד הרכב הפרטי.

התנהגות הנאשם בנסיבות המתוארות לעיל ולאחר שלקחתי בחשבון גם את העובדה המאזנת המתוארת בכתב האישום לפיה שדה הראייה היה פתוח גם לנהג המשאית למרחק של 365 מטר, **מובילה בעיני לקביעת דרגת רשלנות**

בינונית בפרשה זו.

אני מקבל לכן ביחס לקביעת רף הרשלנות את עמדת המדינה בפרשה זו.

ברעפ 1031/19 עלי שליבי נ' מדינת ישראל (28.2.2019) רשלנות הנאשם נמצאת בדרגה **בינונית**. בית המשפט עמד על נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, בכלל זה, אי לקיחת אחריות, העדר הליך טיפולי, ומאידך, נסיבותיו האישיות של המבקש, היותו צעיר, מפרנס יחיד של משפחתו, אב לשלוש קטינות ובעל עבר תעבורתי דל. לאור כל אלו, קבע בית משפט כי עונש המאסר אשר הוטל על המבקש יעמוד על 10 חודשי מאסר בפועל.

עפ"ת 38792-02-18 תבור נ' מדינת ישראל (13.5.19) נקבע כי רשלנותו של המערער היא **רשלנות בינונית**. בית-המשפט קמא סקר פסיקה רלבנטית (בעמ' 118 לגזר-הדין) וקבע מתחם עונש הולם שנע בין 7 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר. נגזרו על המערער 10 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 1267/18 **אבו סביתאן נ' מדינת ישראל (28.2.18)** נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר הורשע על-פי הודאתו בעבירת גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים. דרגת רשלנותו של הנאשם נמצאה **כבינונית עד נמוכה**. הנאשם צעיר כבן 20, נעדר עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע את עונשו על **8 חודשי מאסר בפועל** (חלף 12 חודשים שנגזרו בבית משפט השלום).

שני הצדדים בפרשה זו הציגו פסיקה רלוונטית.

בעוד התביעה הציגה פסיקה הכוללת עונשי מאסר בפועל למקרים הדומים לרף הרשלנות המוצע על ידה, הציגה ההגנה פסיקה הכוללת מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ביחס למקרים הכוללים רשלנות ברף נמוך.

בחנתי את הפסיקה שהציגו הצדדים וכן את הפסיקה שהצגתי לעיל ביחס לרף רשלנות בינונית בעבירות של גרם מוות ברשלנות.

בחנתי את מידת הפגיעה הספציפית של הנאשם במקרה זה בערך המוגן, ובחנתי את נסיבות ביצוע העבירה עלי ידו על רקע קביעתי כי רשלנותו היא בדרגה בינונית ועל רקע העובדה כי המדובר בגרימת מוות של שני בני אדם צעירים.

הגעתי למסקנה לפיה מתחם העונש הראוי נע ביחס לרכיב המאסר בין 8 חודשי מאסר ועד ל- 20 חודשי מאסר.

מאחר וכלל נוהג באירוע של גרם מוות ברשלנות אגב תאונת דרכים, לייצר התאמה בין משך חודשי המאסר למשך שנות הפסילה בפועל של רישיון הנהיגה, ומאחר והמדינה הגבילה את חלקו העליון של מתחם הפסילה המבוקש ל- 15 שנות פסילה, **ראוי בעיני מתחם תקופת פסילת רישיון נהיגה אשר ינוע בין 8 שנות פסילה ועד 15 שנות פסילה.**

קביעת העונש הראוי בתוך מתחם העונש שנקבע לפרשה זו -

בעפ 5135/18 מחמד עבידיה נ' מדינת ישראל (26.6.2019), נקבע:

"עקרונות הענישה ביחס לגרימת תאונה קטלנית מושרשים היטב בפסיקה, ולצערנו גם בניסיון המר של ריבוי מקרים מעין אלה. כלל ראשון הוא כי יש להחמיר בעבירות אלה לנוכח עקרון קדושת החיים. כלל שני, כי השיקול המרכזי הוא מידת האשמה. הכלל השלישי הוא כי ברגיל - הנסיבות האישיות של הנהג נסוגות בפני חומרת התוצאה"....

"...הקטל בדרכים הוא תופעה מכוערת. בשנים האחרונות יש שיפור בתנאי הכביש, בתאורה ואף בטיב ואיכות המכוניות. התפתחויות חוביות אלה מפנות את הזרקור לאחריות המוטלת על כתפי הנהגים ועוברי הדרך. חברה מתקנת וערכית אינה יכולה להשלים עם קיפוח חיי אדם בשל תסכול של נהג שהחמיץ פניה, ומנסה לחפות על מחדלו תוך יצירת סיכון ברור וקשה לציבור."

תאונות הדרכים הקטלניות הן מכת מדינה וההרתעה חייבת לבוא לידי ביטוי גם בדרך של ענישה בגזרי דין הניתנים למורשעים בגרימת תאונות אלה. בתי המשפט נדרשים לפי פסיקתו של בית המשפט העליון להמשיך ולהילחם בתופעה זו בכל דרך העומדת לרשותם בכלים שנתן להם המחוקק. (ראה בעניין זה את קביעת בית המשפט העליון בע"פ 6755/09 אלמוג נגד מד"י)

בפרשה שבפני שירות המבחן למבוגרים הכין תסקיר עומק ביחס לנאשם:

המדובר באדם צעיר בן 21 ביום התאונה ובן 22 היום, רווק, ללא ילדים אשר למד לימודי הנדסה עת התרחשה התאונה.

שירות המבחן מתאר את הצער והאבל העמוק בו מצוי הנאשם לפי התרשמות שירות המבחן כתוצאה מגרימת מותם של שני חבריו הטובים אותם הסיע ברכבו.

התרשמות שירות המבחן היא כי אין כל תועלת שיקומית בשליחת נאשם זה אל מאחורי סורג ובריוח ונכון יהיה לשקמו בדרך טיפולית אגב מתן אפשרות לנאשם לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות.

המדובר ללא כל צל של ספק בתסקיר חיובי מאד המעיד כי נאשם זה חש חרטה כנה ומצוי במשבר נפשי עמוק כתוצאה מהתאונה הקטלנית לה גרם.

לחובת הנאשם שיש לו רישיון נהיגה משנת 2015, מספר קטן (6) עבירות תעבורה שכולן עבירות קנס.

הנאשם לא גרם מעולם לתאונה אחרת ולא ביצע עבירה שחייבה את פסילת רישיונו.

הנאשם לקח אחריות מלאה ביחס לעובדות כתב האישום המתוקן ולא השיג עבור הודאה זו כל הסדר עם המדינה ביחס לענישתו.

יש לקחת את לקיחת האחריות המלאה של הנאשם לזכותו.

עמוד 5

הנאשם עצמו הביע חרטה עמוקה אף שאת התאונה עצמה אינו זוכר שכן הוא עצמו נפצע קשות בתאונה, עבר שיקום ארוך בבית לוינסטין ורק לאחר אשפוז ארוך ושיקום החל לחזור לשגרת חיים שאינה דומה כלל לחיים שחוה טרם התאונה.

אביו של הנאשם תיאר את קשיי הלימודים של הנאשם שהיה בעבר תלמיד מצטיין במיוחד במדעים מדויקים, תיאר את הקושי הנפשי אותו מתמודד הנאשם ואת הצער שהוא חש על אבדן החיים שגרם.

גם אמו של אחד המנוחים וסבו טענו בפני במסגרת שלב הראיות לעונש.

מדבריהם עולה כי הם רואים את מות יקיריהם כגזירה משמיי, ומבקשים הם שלא להעניש את הנאשם בדרך של מאסר בפועל.

אמו של המנוח אף הגדירה את הנאשם כ"בנה" וביקשה את בית המשפט להימנע מהחמרה בענישתו.

דין והכרעה לגזירת העונש -

כפי שתואר על ידי לעיל, הכלל בענישת נאשמים נורמטיביים הגורמים ברשלנות למוות של אדם אחר הוא ענישה הכוללת רכיב של מאסר בפועל.

כלל זה אותו הגדיר בית המשפט העליון (בין היתר בפרשת אלמוג שאוזכרה לעיל) מאפשר יוצאים מן הכלל במקרים נדירים בהם מתקיימות נסיבות חריגות של רשלנות **נמוכה (רגעית)** לצד נסיבות נוספות כגון עבר תעבורתי נקי על פניו ותק נהיגה רב ונסיבות אישיות שלפי בית המשפט העליון צריכות על פי רוב לקבל משקל נמוך.

קושי רב יש בפרשה ספציפית זו בקביעת הענישה. מצד אחד הנאשם צעיר נורמטיבי לחלוטין האוחז בתסקיר טוב מאד הממליץ בחום על ענישה בעלת אופי שיקומי, ומצד שני המדובר באירוע בו התנהגות הנאשם הוגדרה על ידי כרשלנות ברף בינוני אשר הובילה למוותם של שני חבריו הצעירים בטרם עת.

גבולו התחתון של המתחם אותו קבעתי עומד על 8 חודשי מאסר ואילו גבולו העליון הוצב על 20 חודשי מאסר.

תיאורטית ומעשית ניתן לאחר שתוקן החוק לאפשר ריצוי מאסר עד לתקופה בת 9 חודשים בדרך של עבודות שירות, ובמקרה זה אישר הממונה על עבודות שירות כי הנאשם כשיר לבצע מאסר בדרך זה.

השאלה היא האם מתקיימות נסיבות המצדיקות את גזירת המאסר בחלקו הנמוך של המתחם אותו קבעתי, והאם מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות מתן אפשרות לנאשם לרצות מאסר זה בדרך של עבודות שירות.

ניתוח של הנסיבות על רקע המתחם מצדיק בעיני פרק מאסר שיהיה קרוב לחלקו הנמוך של המתחם אותו קבעתי ואסביר את עמדתי:

הנאשם כאמור לקח אחריות מלאה, הביע חרטה שהיא כנה (לפי תסקירו של שירות המבחן), הוא מתייסר וחש צער עמוק על אבדן שני חבריו בתאונה לה גרם, ויש לקחת לזכותו את החלטתו שלא לנהל הוכחות אגב הודאה שלא כנגד כל סיכום עונשי עם המדינה. הגם שפניית הנאשם שמאלה הייתה ברף רשלנות בינוני כאשר לרשותו עמד שדה ראייה גדול בצומת מואר, הסכימה המדינה כי גם לנהג המשאית עמד אותו שדה ראייה ממש מה שלא יצר תרחיש של מניעת התאונה מצדו (אף שאין חולק כי זכות הקדימה הייתה נתונה למשאית באופן מלא).

היעדר עבר תעבורתי מכביד לנאשם (לחובתו 6 עבירות קנס שבוצעו לפני התאונה) על רקע היותו סטודנט נורמטיבי לחלוטין, מצדיקים תקופת מאסר שתהיה קרובה מאד לחלקו הנמוך של המתחם.

יחד עם זאת, וביחס לדרך ריצוי המאסר, לתוצאות התאונה משקל רב מאד עת נדרש בית המשפט לקבוע ענישה בתוך מתחם העונש שהוגדר.

שונה מאד התנהגות נאשם שגרמה לתוצאה הכוללת פציעה קלה, ממי שגרם לתוצאה קטלנית יחידה, וממי שגרם לאירוע רב נפגעים הכולל מספר מנוחים.

בפרשה זו רשלנות הנאשם גרמה לתוצאה קטלנית כפולה, ועם כל ההבנה לעמדת שירות המבחן שבא בהמלצה לענישה בעלת אופי שיקומי, אין אני מוצא הצדקה לאימוץ גישה זו **כאשר ברשלנות ברף בינוני עסקין וכאשר זו גרמה למוות של שני בני אדם צעירים.**

שיקולי ההרתעה גוברים על שיקולי השיקום כאשר לא ברשלנות נמוכה אנו עוסקים וכאשר התוצאה הקטלנית כפולה.

הנני ער לעמדה של שירות המבחן לפיה פוטנציאל הנזק העתידי מנאשם זה נמוך, וכי סיכויי השיקום שלו לו לא ירצה מאסר בפועל גבוהים.

ער אני גם לעמדת משפחת המנוחים ולדברים שאמר אביו של הנאשם והנאשם עצמו שהוא אדם נורמטיבי לחלוטין.

חובתו של בית המשפט לייצר הרתעה כלפי נהגים אחרים כאשר רף הרשלנות אינו נמוך וכאשר לפניו אירוע עם שני הרוגים, גוברת על האינטרס האינדיבידואלי של הנאשם ועל התועלת החברתית שבשיקומו.

נכון בעיני כי האיזון הראוי לשיקום הנאשם יעשה בדרך של מאסר קצר משמעותית מזה שהיה צפוי לנאשם לו לא היה נעדר עבר תעבורתי, לו לא היה לוקח אחריות מלאה ולו לא היה לטובתו תסקיר כה חיובי.

אני סבור כי תקופת מאסר בת 9 חודשים **אותו ירצה הנאשם מאחורי סורג ובריח** היא תקופת מאסר הולמת ומידתית לנסיבות הספציפיות של פרשה זו.

תקופה זו קרובה לחלקו הנמוך של המתחם אותו קבעתי למרות שהמדובר באירוע עם שני הרוגים.

התקופה אינה ארוכה מתוך התחשבות בעמדת שירות המבחן אך ארוכה מספיק כדי לייצר הרתעה כלפי נהגים אחרים, ותאפשר במקביל השתלבות של הנאשם בתהליך טיפולי שיקומי אגב ריצוי מאסרו.

אני סבור כי פסילה בפועל לתקופה בת 9 שנים תשתלב היטב מבחינת משכה עם רכיב המאסר ותשאיר לנאשם שהוא

אדם צעיר מאד אופק שיקומי גם בתחום הנהיגה.

אני מוצא הלימה בין משך המאסר ומשך הפסילה בפועל שכן שיקולים דומים מובילים לחישוב התקופה הראויה גם ביחס לרכיב ענישה זה.

יתר הענישה תהיה צופת פני עתיד, ותענה יחד עם רכיבי המאסר והפסילה על עקרון ההלימה הקבוע בחוק.

לאור גילו הצעיר של הנאשם ומערך היחסים הטוב בינו ובין משפחות המנוחים, החלטתי להימנע מגזירת רכיב של פיצוי כספי (רכיב אשר הוסדר בחוק לפי חפלת"ד ובהעדר ביטוח חובה תקף לנאשם, וזה המצב, יותר מסביר כי בעתיד ידרש לתשלומים משמעותיים כאלה ואחרים כתוצאה מתאונה זו).

לפיכך, הנני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. גוזר על הנאשם 9 חודשי מאסר. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 21.9.20 בשעה 08:00 בכלא באר-שבע. מורה על הוצאת צו עיכוב יציאה מן הארץ כנגד הנאשם.

ב. הנני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון הנהיגה לתקופה של 9 שנים. לצורך מניית הפסילה - קיזוז תקופות שכבר ריצה הנאשם - רשאי ב"כ הנאשם להגיש בקשה נפרדת שתועבר לתגובת הפרקליטות.

ג. הנני פוסל הנאשם מלקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים. (עבירות התנאי בהתאם לקבוע בפקודת התעבורה)

ד. הנני גוזר על הנאשם 9 חודשי מאסר אשר ירוצו במידה והנאשם יבצע ויורשע בביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה או גרימת מוות ברשלנות והכל תוך 3 שנים מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ט"ו אב תש"פ, 05 אוגוסט 2020, בנוכחות הצדדים.